

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ  
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ  
Кнеза Вишеслава 1, Београд

### ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ</b></p> <p>1. Датум именовања (избора) комисије: 19.05.2021.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. др Биљана Шљукић, доцент, Шумарски факултет Универзитета у Београду (ужа научна област: Планирање газдовања шумама) - <b>ментор</b></p> <p>2. др Ненад Петровић, доцент, Шумарски факултет Универзитета у Београду (ужа научна област: Планирање газдовања шумама)</p> <p>3. др Јелена Недељковић, ванр.професор, Шумарски факултет Универзитета у Београду (ужа научна област: Шумарска политика, економика и организација шумарства и трговина шумским производима)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p><b>II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ</b></p> <p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Драган, Предраг, Латиновић</p> <p>2. Датум и место рођења, општина, држава: 23.09.1995. год. Сомбор, Србија</p> <p>3. Студијски програм основних студија које је кандидат завршио: Шумарство</p> <p>4. Датум завршетка основних студија: 23.09.2020.год.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p><b>III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА:</b> „Плански приступ газдовању шумама у заштићеном подручју Горње Подунавље“</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p><b>IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА:</b></p> <p>Мастер рад Драгана Латиновића, дипл. инж. шумарства, под насловом „<b>Плански приступ газдовању шумама у заштићеном подручју Горње Подунавље</b>“ обухвата укупно 43 стране. У раду има 16 табела, 7 слика и 2 прилога. Списак коришћене и цитиране литературе износи 17 наслова литературних извора, као и 9 електронских извора. На почетку рада је насловна страна на српском и енглеском језику, извод с кључним речима (на српском и енглеском језику), садржај, листа скраћеница и листе табела и слика.</p> <p>Мастер рад је подељен у 9 поглавља и то: 1) Увод, 2) Задатак рада, 3) Метод рада, 4) Основне карактеристике подручја СРП "Горње Подунавље", 5) Шумски ресурси у оквиру заштићеног подручја „Горње Подунавље“, 6) Планирање одрживог газдовања шумама, 7) Закључак, 8) Литература и 9) Прилози.</p> <p>Сва поглавља имају адекватну структуру, која је прилагођена предмету истраживања, тако да чине логично повезану целину. Закључак садржи основне и најважније судове и препоруке.</p> |
| <p><b>V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА</b></p> <p>Предмет истраживања у мастер раду дипл. инж. Драгана Латиновића је газдовања шумама у заштићеним подручјима на примеру СРП „Горње Подунавље“.</p> <p><b>Увод.</b> У уводном делу кандидат констатује да је човеку својствен је живот на рачун</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

природних ресурса, али и да човек од свог природног окружења узима знатно више него што му је потребно за егзистенцију. Наводи да је традиција планирања у шумарству дуга и да се мењала кроз историју, обликујући се према условима окружења и захтевима који су постављани пред шуму и шумско земљиште као обновљиве ресурсе. Такође, у уводном делу дефинише одрживо газдовање шумама (МЦПФЕ, Хелсинки 1993.) и у том смислу посебне захтеве у заштићеним деловима шумских ресурса. У овом поглављу кандидат објашњава и међународни контекст заштите природе са посебним освртом на категорија заштићених простора према IUCN упутствима (Dudley, 2008). Национални контекст заштите природе приказан је кроз: кратак историјски преглед проглашења првих заштићених подручја у Србији, доношења закона и оснивања институција заштите природе; поделу заштићених природних добара у односу на актуелни Закон о заштити природе са фокусом на специјални резерват природе, режиме заштите и категорије заштићених подручја; начин вредновања, односно утврђивања вредности и значаја заштићеног подручја.

**Задатак рада.** У поглављу које се односи на задатак рада истакнуто је да ће се кроз приказ врста заштићених објеката природе према актуелним класификацијама, као и постојеће регулативе која се односи на ову област, представити сва сложеност газдовања шумским екосистемима у односу на заштиту природе.

**Метод рада.** Кандидат је извршио идентификацију и интерпретацију података прикупљених коришћењем расположиве законске регулативе, стручне литературе, као и планских докумената која се тичу конкретног заштићеног подручја. Затим је објединио и уобличио сазнања до којих је дошао и тиме идентификовао савремени приступ планирању газдовања шумама у заштићеним природним добрима (објектима). У методолошком смислу кандидат је применио метод (поступак) студије случаја на примеру СРП „Горње Подунавље“.

**Основне карактеристике подручја СРП "Горње Подунавље".** На почетку поглавља које се односи на подручје истраживања дати су основни подаци о положају, границама и површини специјалног резервата природе. Посебно је истакнуто да аутентичност, изворност и репрезентативност овог природног добра чини пространо ритско-мочварно подручје, са изванредно израженим одликама рељефа и хидрографским појавама, са очуваним и бујним изворним биљним заједницама ритова (ритске шуме, ливаде, трстици и др.), разноврсност и богатство флоре и фауне као и присуство ретких и проређених врста биљака и животиња, и наравно, особита лепота пејзажа. Кандидат затим, након приказа површина обухваћених појединим режимима заштите, наводи таксативно радове који су забрањени у сваком степену заштите СРП. Међународни статус резервата приказан је кроз припадност истог бројним међународно значајним подручјима (ИВА подручје, ИРА подручје, РВА подручје, Рамсарско подручје, резервату биосфере итд), уз опис вредности које су га квалификовале за проглашење.

**Шумски ресурси у оквиру заштићеног подручја.** У овом поглављу кандидат је приказао податке о структури површина и стању шума у газдинским јединицама које су у оквиру заштићеног подручја „Горње Подунавље“. За анализу стања шума кандидат је користио податке из важећих Основа газдовања шумама за шест газдинских јединица којима газдује ЈП „Војводинашуме“ и две газдинске јединице којима газдује ЈВП „Воде Војводине“. Стање шума приказано је у односу на основну намену, степен очуваности, порекло, заступљеност врста дрвећа, мешовитост, дебљинску структуру. Укупна површина СРП „Горње Подунавље“ износи 19605,0 ха, а шуме и шумско земљиште покривају 15195,27 ха или 79,2% површине. У односу на тростепени режим (наменске целинама 55,56,57), наменска целина 57 (специјални резерват природе III степена) је површински најзаступљенија 77%. Очуване шуме су најзаступљеније и покривају 58,32% укупно обрасле површине, а у односу на

мешовитост чисте састојине које покривају 52,67% обрасле површине. Регостровано је преко 30 врста дрвећа, а доминантна је заступљеност клонова топола, беле врба, лужњака и цера. У дрвној запремини доминира класа средње јаких стабала пречника од 31 до 50 цм.

**Планирање одрживог газдовања шумама.** У овом поглављу кандидат као полазну основу за плански приступ одрживом газдовању шумама на подручју СРП истиче његову припадност Севернобачком шумском подручју. Стратешке одреднице нужног вишенаменског коришћења укупног потенцијала шума и шумског земљишта овог подручја обликоване су у Плану развоја Севернобачког шумског подручја. Такође, кандидат даје преглед опших и посебних циљева газдовања шумама у оквиру резервата, као и конкретне радове на нези и обнови шума ради остваривања приоритетних узгојних потреба у појединим састојинама. У структури планираних радова на унапређењу затеченог стања шума доминирају радови везани за природно и вештачко обнављање шума (3068,79 ха) и негу младих састојина (734,23 ха). Планирани радови на заштити шума и шумског земљишта обухватају превентивне радове-мониторинг здравственог стања шума и земљишта и репресивне радове санитарног карактера по евентуално констатованој штети.

**Закључак.** На примеру СРП „Горње Подунавље“ кандидат је приказао плански приступ газдовању шумама, као и хармонизацију шумарства за заштитом природе. ЈП „Војводинашуме“ коме је овај резерват поверен на управљање прихватило је подржало различите принципе заштите природе: препознавање исконске вредности биодиверзитета; ревитализација деградираних и враћање несталих екосистема; очување и обнављање постојеће биолошке и предеоне разноликости у стању природне равнотеже и усклађених односа са људским деловањем; утврђивање и прећење стања природе; осигурање система заштите природних вредности ради њиховог трајног очувања; осигурање одрживог коришћења природних добара без битног оштећивања делова природе и уз што мање нарушавање равнотеже њених делова; допринос очувању природности тла, очувању квалитета, количине и доступности воде, очувању атмосфере и производњи кисеоника, као и очувању климе; спречавање штетних захвата људи и поремећаја у природи као последице технолошког развоја и обављања делатности. Упоредо с постигнутим развојем на овом подручју, данас су лакше уочљиве и бројне слабости везане за заштићена подручја. То се односи на значајне несразмерности у глобалном систему заштићених подручја, тј. многе врсте и кључни еколошки системи нису одговарајуће заступљени, многи барски и мочварни су у великој мери незаштићени док велики број јединствених станишта још увек није заштићен и може се сматрати потенцијално угроженим.

Планирање и његов квалитет утичу на заштиту природе рефлектујући се кроз стање екосистема. Даље, треба настављати и додатно развијати еколошко газдовање шумама и шумским простором с једнаким нагласком на производне и еколошке функције шума: у оквиру газдовања шумама и шумским земљиштем треба осигурати заштиту мреже станишта као темељну еколошку инфраструктуру; осигурање газдовања популацијама дивљачи према плановима, усвојеним кроз јавне расправе; деградирана подручја треба санирати и променити у функционалне елементе предела. Спровођењем законских, подзаконских аката и планова управљања заштићеним природним добрима, уважавајући претпоставке хармонизације са плановима газдовања шумама, стварају се услови за: ефикасније газдовање шумама; ефикаснију заштиту биодиверзитета; квалитетнију заштиту других природних добара унутар шума; лакшу просторну и статистичку анализу свих података; ефикаснију размену информација између различитих група.

## **VI ЗАКЉУЧЦИ**

Мастер рад који се односи на: „Плански приступ газдовању шумама у заштићеном подручју Горње Подунавље“, у смислу резултата, значаја и актуелности, значајан је и користан рад. Одабир за тему проблематике која се односи на сложеност газдовања шумским екосистемима у односу на заштиту природе је неспорно оправдан с обзиром да се ради о једном од стратешких циљева шумарске политике. Методологија која је коришћена у потпуности је одговорила потребама рада, што је омогућило кандидату да успешно реши постављени задатак. Резултати анализе су прегледно дати, закључци коректно изведени. Рад је писан јасним стилем, језички коректно, у складу са природом истраживања и примењеним методама. Распоред материје има логичан редослед, а техника израде је задовољавајућа.

Имајући у виду наведене констатације, сматрамо да је кандидат у свом мастер раду успешно обрадио одабрану тему и проблеме који су, уз критичку анализу, из ње произашли, те да добијени резултати имају и значајну практичну вредност.

На основу сачињеног вредновања резултата рада Комисија сматра да је мастер рад дипл. инж. Драгана латиновића методолошки успешно постављен, да третира актуелну проблематику, да је урађен коректно коришћењем литературе и извора других аутора и да добијени резултати у потпуности оправдавају иницирана и извршена истраживања. У том смислу овај мастер рад представља вредан и самосталан стручни рад, који у односу на структуру истраживања има елементе и научног рада. На бази свега наведеног Комисија сматра да мастер рад дипл. инж. Драгана Латиновића, под насловом „Плански приступ газдовању шумама у заштићеном подручју Горње Подунавље“, има све потребне елементе и да се може прихватити као мастер рад.

## **VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА:**

1. Да ли мастер рад садржи све битне елементе и да ли је написан у складу са насловом рада: ДА

2. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања: Осим ситних недостатака техничке природе (словне грешке и испуштени знакови и ознаке) нема битнијих недостатака који би утицали на коначну позитивну оцену овог рада.

## **VIII ПРЕДЛОГ:**

На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри одбрана;

Београд, 22.09.2022.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

-----  
Др Биљана Шљукић, доцент

-----  
Др Јелена Недељковић, ван.професор

-----  
Др Ненад Петровић, доцент